

Okhaldhunga Times, Desember 2017

Kjære venner

Se de usynlige

Vi har vært på konferanse igjen. Denne gangen var tittelen «*Lærings-konferanse for trosbaserte helseinstitusjoner*». Tung tittel, men fin konferanse. Vi diskuterte spørsmål som: Hva er vår rolle som kristne sykehus? Dette at vi bygger på et tros-grunnlag, hva skal det bety for virksomheten vår?

En målsetting vi stadig kom tilbake til var «*to notice the un-noticed*», altså «å se de usynlige». Noen mennesker er nærmest usynlige. Ofte blir ikke deres problemer fanget opp av samfunnets helse-/ eller sosial-arbeid, fordi de ikke passer inn i skjemaene, eller fordi de er vanskelige å få øye på. De mentalt syke, eller funksjonshemmede, eller jordløse, eller de helt uten egen familie, eller kanskje de som bokstavelig talt er minst, de nyfødte og uregistrerte, eller Hvis det skal ha noen mening å kalle sykehus eller andre institusjoner, for «kristne», så må det være fordi de går i Jesu fotspor. Og de fotsprene går konsekvent til utgruppene, de som av ulike grunner faller utenfor.

Kristin fortalte på konferansen om Okhaldhunga Sykehus sitt arbeid med de jordløse etter jordskjelvet. De falt utenfor det offentlige hjelpearbeidet, fordi de på mange måter er usynlige.

Den indiske legen Shantos Matthew minnet oss på at vår modell for helsearbeid kan være et alternativ til det offentlige. Fordi vi er nær kirkene og grasrota, kan vi se behovet som det statlige systemet ikke fanger opp.

Dr. Shantos Matthew minnet oss også om et annet perspektiv. Han ba oss løfte blikket: «Ikke tenk at dere bygger sykehus, blodbanker eller helseskoler. Det er bare byggeklosser. Det dere virkelig gjør, er å bringe Guds Rike. Ikke gjør dette mindre enn det er!»

Honning i såret

Vi ser det igjen og igjen: Pasienter som kommer for sent til sykehuset, enten fordi de bor langt unna eller er svært fattige, ender opp med langt opphold, store operasjoner og en stor regning. Hun er ti år, og hadde nok hatt en blindtarmbetennelse noen uker før familien tok henne med hit til oss. Da var hun livstruende syk, med en diger puss-ansamling i magen, og trengte øyeblikkelig operasjon. Selve operasjonen gikk bra, men såret ville ikke gro. Det var blitt infisert med «pseudomonas-bakterier», en bakterietype som ofte er motstandsdyktig mot antibiotika. Men vi fikk gode råd fra svenske eksperter (takkt, Jakob!), og fikk tak i spesial-antibiotika i Katmandu. Og kanskje viktigere: Vi fylte opp den store sårhulen med honning under sårstedet hver dag. Det hjalp!

Det er morsomt å vise fram arrene etter svære sår som man har blitt frisk av.

Nå spiser hun godt, går oppreist, og smiler det smilet som får oss til å tro at sykdommen har sluppet taket for godt.

Honning i såret, svenske eksperter og dyre antibiotika, det gjorde susen!

De betalte en god del av den store regningen selv, og Pasientstøttefondet bidro med resten. Takk til alle dere som holder det fondet gående.

Valg

I disse dager avholder Nepal sitt første parlamentsvalg som føderal stat. Sist søndag var det valg i Okhaldhunga, og vi ble med for å se på.

Det er en stor ting å skulle avgi sin stemme. Stort politioppbud, men her hos oss var det fredelig.

Utenfor valglokalene var det liv og mange kjente. God stemning og servering av valgflesk, (mye grise fett). Helena og Lindy fra Gå Ut Sentret var med oss og observerte valget.

Hvem skal få min tommel? Tommelen merkes med blå strek når man har stemt. Og valget står mellom bokstavelig talt 90 registrerte partier. Valget står for de fleste mellom sol (=kommunist-alliansen) og tre (=kongress-partiet)

Motorsykelbesøk

Vi har jo mye besøk av nordmenn her. De har som regel sittet åtte - ti timer i bil fra Katmandu. Men ikke alle kommer på den måten:

En sen kveld fikk vi besøk av tolv nordmenn på svære motorsykler. Stas!

Sykehusdirektør Tuk gir motorsyklistene en innføring i Nepali hverdag. Hans bakgrunn som en kasteløs fattiggutt gir nyttige perspektiver på livet her.

Administrasjonsbygget reiser seg

Her står jeg på gulvet i annen etasje, der hvor administrasjon, landsbyhelsearbeidet og legene skal ha sine kontorer. I etasjen under blir det fysioterapi og røntgenavdeling. Søylene reiser seg, og snart er det bare taket som gjenstår før innredningsarbeidene kan begynne.

Oksygenfabrikken tar form.

I løpet av denne måneden håper vi å komme så langt at vi produserer vårt egen oksygen! Om ti dager kommer de og installerer de store maskinene i dette bygget. Da kan vi selge til andre sykehus og ambulanser. Også KOLS pasienter kan kjøpe med seg en flaske og spare mange innleggelses.

Med billig egenprodusert oksygen, håper vi å kunne redusere regningen til mange pasienter.

Norsk Skabb?

Sykdommene vi ser her er ikke så svært forskjellige fra det vi ser i Norge. Men ofte har de fått utvikle seg til å bli mer alvorlige enn hos dere i det rike og rene landet der vest:

Babyen var bare én måned gammel, men hadde hele kroppen dekket av skabb. Slikt var vanlig også i Norge for lenge siden.

Visste du at den aller verste formen for skabb på engelsk heter «Norwegian Scabies», altså «Norsk Skabb»?

Det er når hele kroppen er dekket av sykdommen, med skorper i tykke lag. Dette er svært smittsomt, og hele familien må behandles.

Lille Kristina i dårlig sirkel.

Ett-års alder er tiden da oppkast er en kjent gjest og diareer følger etter. Barnet mister matlysten og rekker ikke å spise seg sterkt før neste runde. Det sliter på barnets helse og på mors krefter. Alene om å bære og skifte på barnet dag og natt, mens mannen er ute på politioppdrag for valget.

*Men et fint navn har hun!
God bedring, Kristina!*

Vaskedag

Det er trangt og fullt her nå, selv om vi egentlig skulle være i den rolige tiden på året med færre pasienter enn om sommeren. Det rommet der vi har alvorlig syke småbarn var beregnet til å ha sju senger. Vi har måttet sette inn to til, fordi det er så stor pågang. Det er en tøff jobb å gjøre rent under så trange forhold.

Alle sengene er skjøvet sammen, og så vaskes og poleres gulvet som da er fritt. Men problemet er at det nesten ikke finnes åpen gulvplass. Det er en skikkelig utfordring å holde hygiene-standarden oppe. Vaskepersonalet, «sweeperne», er en sentral yrkesgruppe.

Volontører

I hele høst har vi hatt god hjelp av et ungt, norsk ektepar som er her som volontører:

Kristina er nyutdannet lege og har vært en solid støtte, særlig gjennom den tiden i høst da legebemanningen var på et minimum. Hun har jobbet mye, og lært mye.

Her undersøker hun en av de nyfødte fra natten før.

Neste stasjon blir turnustjeneste i Tønsberg over jul. Vi gleder oss på Tønsbergs vegne!

Bendik spiller på mange strenger. Her bidrar han som lyd-tekniker under gudstjenesten. Det var nyttig da kirken hadde kjøpt nytt lydanlegg som ingen visste hvordan man skulle bruke. Ellers fungerer han både som PC-doktor og video-produsent. Bred innsats, fra en som «egentlig» er kjemi-ingeniør.

Jordløse i hus

Bendik og Kristina dro på tur til Bhussinga, der nå alle tidligere jordløse har fått hus på egen jord. Kanskje den første kommunen i Nepal? Seks hus er bygget i denne kommunen, til sammen nitten i de seks kommunene vi har arbeidet i. Alle hus bygget av norske hender som ga etter jordskjelvet.

Bendik og Kristina blir tatt vel imot av familien Sunuwar, som flyttet ut og lot dem få flytte inn for en natt. Flott tapet? Viktigere er byggestilen som gir trygghet i nye jordskjelv. Møne i plank og med fire «sikkerhetsbelter» rundt.

Inne i huset henger de to dokumentene som forandret deres familiehistorie. Bilde av familien utenfor sitt nye hus og et overdragelses dokument fra Mission. De er de rettmessige eiere av sitt eget hus! Under det samme æres-sjalet har også familiens hindugud sin plass.

Familien B har fått et fire-roms hus, den største utgaven. Nå har familien rom for alle.

Her var bare vaktmannskapet hjemme, to små gutter og en illsint vakthund.

Hus og jord gir barna en adresse og et statsborgerskap. En stor verdi, som selv en hund vet å vokte.

Det var parlamentsvalg da de var på besøk. Med stor høytidelighet gikk folk til valget, noen for første gang. Noen hadde statsborgerskap fra sin far som hadde land, noen hadde vært jordløse i generasjoner. Nå har de meldt seg inn i storsamfunnet. Men enda viktigere er det at de blir regnet med og ivaretatt i landsbysamfunnet.

Nå begynner vi å anse oss ferdige i de seks kommunene som har fått til sammen 19 hus. Vi tror vi er i stand til å gjennomføre samme prosjekt i to kommuner til, i et område der vårt landsbyarbeid er i ferd med å avsluttes. Vi var med dem gjennom jordskjelvet og alle dets følger. Der har vi identifisert familier uten jord som ikke er inkludert i statens hjelpeprogram. Vi håper å kunne gi også dem en mulighet i løpet av 2018.

Alle foto i dette avsnittet: Bendik Melling Grøthe

«Unnskyld at jeg er til»

De fleste barn er ønsket og ventet, heldigvis. Men noen kommer uventet og er båret fram under et hjerte fylt av skam og redsel. I ni måneder var hun skjult for all verden i mors mage.

Angsten for å bli sendt ut av foreldrehjemmet og inn i hjemmet til barnefaren der det er en kone fra før, var tung å bære. Slik er tradisjonen. Men nå sier mors foreldre velkommen til sitt uventede barnebarn. De kjemper for å få barnefarens navn i fødselsattesten, noe han foreløpig ikke vil vedkjenne seg. Tidligere var det helt nødvendig for at barnet i det hele tatt skulle få nepali statsborgerskap. En ny lov gir dem nå rett til statsborgerskap i mors navn, men en del ting vil likevel være lettere hvis farens navn er registrert. Nepal sitt skrevne lovverk gir kvinner og barn bedre rettigheter enn deres gamle tradisjoner, men de tradisjonene styrer fremdeles mye av hverdagslivet i landsbyen.

Nå som barnet er født er også redselen kommet ut i lyset og kan takles der, og mor har fått hjelp fra Sosialkontoret vårt til å se hvilke muligheter hun har. Hun ammer sitt barn og puster ut.

Kroppsspråk

Hvilken lege ønsker du å gå til når du er nød?

Den ene høyt kvalifisert, men hører han skriket? Den andre møter enken med barnet, møter hele livet hennes med sine kvalifiserte øyne. Hvilken pasient blir frisk? Hvem vil vi helst være?

Se de usynlige

Næreste pårørende:

- Barnebarnet på fire år.

Bestemor har vært innlagt her jevnlig. I løpet av alle de årene vi har vært her har hun hatt livstruende sykdommer flere ganger. Men hun kommer seg tilbake til livet hver gang. Hun har funnet Livets Gud, og har fått en storhet i seg som hun ikke hadde før. Hun har et fellesskap å høre hjemme i. Hun har en jobb, der hun sitter på en haug av stein og knuser stein til hun har nok til et traktorlass. Da får hun 480 kr.

Hun er enke, har mistet to sønner i voksen alder og tar seg nå av deres tre små barn. Men når hun selv er syk, er det gutten på 4 år som tar seg av bestemor, og en mer trofast venn kan ingen få.

Hilsen Kristin og Erik

PS. Vi prøver å legge ut oppdatert nytt herfra på Facebook, på siden «Kristin og Erik i Nepal». Velkommen på besøk der.

Hjelp oss å gjøre ferdig utbyggingen av Okhaldhunga Sykehus.

Da brukes Normisjons kontonummer: **1503.02.13537**

Overføringen må merkes:

«Nytt sykehus i Okhaldhunga. Prosjektnummer: 306 008»